Passa-ho!

Iu Forn

Ell ens cal a Salamanca

Som en una agència de viatges del centre de Salamanca. Un paper anomenat amb propi nom de la ciutat hi ha anat per trobar la manera més ràpida i barata de fer el viatge de retorn a Catalunya.

–Doncs miri, que voldria sortir d'un arxiu i després tornar a Barcelona.

–¿Ha pensat en algun mitjà de transport en concret?

–M'han dit que hi ha una cosa molt moderna: un tren que n'hi diuen AVE.

–Sí, però l'AVE encara no arriba a Barcelona.

–Ah, no? És que sap què passa, que he estat més de 60 anys tancat en una caixa i ja llavors es va dir que l'AVE arribaria a BCN el 2002...

–Res d'AVE, senyor paper. Vostè ha de viatjar en avió.

–Ui no. A mi els avions em fan por. I en taxi, què li sembla?

–En taxi Salamanca-Barcelona? Bé, depenent de quina emissora estigui escoltant el taxista pot ser un viatge pitjor que una discussió sobre les diferències entre articulat i preàmbul i les diferències amb l'article preambulat i el preàmbul articulat...

–Quan diu això, està pensant en alguna emissora en concret?

–Nooooo, valga'm Déu, Mahoma, Al·là, Buda i el santoral sencer de totes les religions inventades i per inventar als planetes existents o per descobrir.

–Total, que en taxi tampoc. Llavors, què em queda?

–Senyor paper, vostè no deu saber qui és David Meca, oi?

–També és un paper?

–És un senyor que neda perquè porta uns paperets enganxats al pit o porta uns paperets enganxats al pit perquè neda, encara no ho tinc clar. Però vostè hi puja i veurà com fa Salamanca-Barcelona en no res. Només hi ha un petit detall, viatjarà entre Polaris i Plátano de Canarias.

– Miri, després de 60 anys com si haig de fer la vertical pont...

> "És que sap què passa, que he estat més de 60 anys tancat en una caixa i ja llavors es va dir que l'AVE arribaria a BCN el 2002..."

Les cares de les notícies

PERIODISTA

Francesc Viadel

Crònica del despropòsit

Des de mitjans dels anys setanta, coincidint amb l'ensorrament del règim franquista, a València va començar a prendre volada un hipotètic valencianisme que no era més que anticatalanisme visceral. Francesc Viadel n'ha fet la història, "inacabada", per desgràcia, encara. I acaba de publicar-la a L'Esfera dels Llibres, que s'ha destacat darrerament pels seus encerts editorials.

PRESIDENT DEL PP

Mariano Rajoy

La pedra i la mà amagada

Mariano Rajoy va tornar a demanar ahir la compareixença del president Zapatero i del ministre Bono al Congrés perquè expliquin la inquietud i el nerviosisme que hi ha entre els militars arran de les negociacions de l'Estatut. Potser haurien de comparèixer ell i alguns periodistes que li són afins. No han deixat d'escampar tensió i crispació des que van perdre les eleccions...

ALCALDE DE SALAMANCA

Julián Lanzarote

Deslleialtat institucional

La decisió de l'alcalde de Salamanca, Julián Lanzarote, d'impedir l'aparcament al centre de la ciutat dels camions que han de traslladar els *papers* a Catalunya és clarament un acte de deslleialtat institucional. El que és inadmissible és que es busquin subterfugis absolutament absurds com aquest per guanyar des de l'Ajuntament una batalla que s'ha perdut en la junta general de l'Archivo i al Congrés de Diputats. ¿Algú s'imagina què hauria passat si el govern basc tingués una actitud similar amb la decisió de suspendre l'assemblea de Batasuna? És millor no imaginar-s'ho.

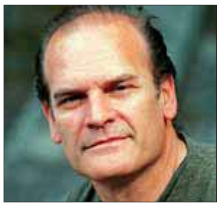

ACTOR

Lluís Homar

Una aposta agosarada

TV3 estrena aquesta nit *Àngels i Sants*, una sèrie de set capítols que recupera la trama d'una *telemovie* que va tenir gran èxit: *Nines russes*. Això significa potenciar la ficció de producció pròpia en les franges de màxima audiència. Una aposta que fins ara sempre li ha funcionat, a l'emissora pública catalana. I, a més, comporta l'estrena dels Mossos en l'imaginari de ficció.

L'ha dita grossa

> "El valor d'Endesa és molt superior a la seva cotització actual i, per tant, al preu que ha ofert Gas Natural en la seva opa"

Rafael Miranda

CONSELLER DELEGAT D'ENDESA

EDITORIAL

Només un acte d'estricta justícia

El 1940 es va crear a Espanya el Tribunal Especial per a la Repressió de la Maçoneria i el Comunisme. Com a base per a l'actuació d'aquesta instància, es van anar acumulant a Salamanca tots els documents procedents de la zona republicana que podien ser utilitzats com a prova contra els sospitosos de "rebel·lia". Acabat el franquisme, els seus legítims propietaris van reivindicar-ne la propietat. Ningú els va fer cas. El 1979 el ministeri de Cultura va agrupar-los en una divisió independent de l'Archivo Histórico Nacional i el 1999 el govern de José María Aznar va constituir el denominat Archivo General de la Guerra Civil Española. Fins a aquell moment tots els intents que havien anat realitzant els partits polítics catalans i les associacions cíviques d'aquest país pel retorn dels denominats "papers del Salamanca" no s'havien tingut en compte, ni tan sols un acord del consell de ministres aprovat en l'última legislatura de Felipe González. Quan Aznar va arribar al poder, CiU va demanar la devolució dels documents com una de les condicions per subscriure el pacte amb el Partit Popular. El govern de l'Estat es va comprometre a estudiar la qüestió i va anar ajornant la decisió –a base de constituir comissions d'experts– fins que Aznar va aconseguir la majoria absoluta que li permetia prescindir del suport de CiU. A partir d'aquell moment ho va bloquejar.

Amb la victòria del PSOE, els partits catalans van tornar a reivindicar-ne la devolució. El govern de Rodríguez Zapatero els va fer finalment cas. Dos anys després, els documents tornen a Catalunya. Però encara hi ha hagut qui ho vol evitar amb una darrera cacicada que sembla més aviat una rebequeria. L'alcalde de Salamanca, el popular Julián Lanzarote, va anunciar ahir que prohibia l'aparcament de vehicles davant l'edifici de l'Archivo... fins que el jutjat contenciós administratiu no es pronunciï sobre el recurs que ha presentat el mateix consistori. Potser avui aquesta actitud del tot irresponsable provocarà escenes de tensió. Però, en tot cas, sembla ja del tot inevitable que els papers tornin als seus legítims propietaris... 76 anys després.

El govern de la Generalitat ha demanat prudència. Que la devolució no sigui celebrada ni considerada a Catalunya com un "triomf". En definitiva, que no s'afegeixi més tensió a la que ja han segregat els especialistes en la provocació sistemàtica. És una demanda assenyada. Malgrat que tot plegat deixi un regust de contenció excessiva. Potser no és oportú celebrar ara el retorn dels documents. Però, en tot cas, sí que cal reconèixer la tenacitat amb què un grup de persones han respost a anys i més anys de menyspreu. Alguns dels seus propietaris i altres particulars van constituir fa anys la denominada Comissió de la Dignitat. Des d'aquesta instància s'ha pressionat els partits catalans, s'han reclamat, una vegada i una altra, els documents i s'han buscat tota mena de complicitats i adhesions dins i fora de Catalunya. Ha estat una dedicació que no esperava més compensació que un acte estricte de justícia: el retorn d'uns papers que van ser espoliats *"por justo derecho de conquista"*. La devolució és això: un acte de justícia. Potser no cal afegir més llenya al foc, però sí que cal reconèixer la feina d'aquells que han dedicat una part important de la seva vida a aquest objectiu.